

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

МІСЦЕ ЕЛЕКТРОННИХ ІНСТРУМЕНТІВ НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ.....	60
Кульбачук О.С., Сідь Є.В., Соловйов О.В., Піскун А.В.	
ЩОДО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БІООРГАНІЧНА ХІМІЯ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	61
Кучеренко Л.І., Кандибей К.І.	
КОМУНІКАЦІЯ ТА СПІЛКУВАННЯ У СУЧАСНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	62
Лашкул Д.А., Назаренко О.В.	
СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	63
Лукашенко Л. В., Лихасенко І. В.	
СУЧАСНІ ІНТЕРАКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ.....	64
Луценко Н.С., Рудичева О.А., Ісакова О. А., Кирилова Т.С., Михальчик Т. С.	
СИМУЛЯЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД В ПІДГОТОВЦІ ОТРИМУВАЧІВ ОСВІТИ З МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ	66
Льовкін О.А.	
ВІЗУАЛЬНА ГРАМОТНІСТЬ В ОПАНУВАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ».....	67
Макуріна Г.І., Чернеда Л.О.	
ЗАСТОСУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ СТОМАТОЛОГІВ.....	69
Манухіна О.М., Варакута О.А., Сидоряко А.В.	
ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ІНТЕГРАЦІЇ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ І КЛІНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	70
Мельнікова О.З., Іванченко О.З., Мікасян Г.Р.	
ІННОВАЦІЙНІ ТА ТРАДИЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ АКТИВІЗАЦІЇ МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ КЛІНІЦИСТІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	73
Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Коновалова М.О., Мануйлов С.М.	
ПІДГОТОВКА СТОМАТОЛОГІВ В ІНТЕРНАТУРІ – ВИКЛИКИ ЧАСУ	75
Міщенко О.М., Манухіна О.М., Варакута О.А., Сидоряко А.В.	
РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА.....	77
Москвітін Д.А.	
ОЧНА ТА ДИСТАНЦІЙНА ФОРМИ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ЛІКАРЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	78
Недельська С.М., Ярцева Д.О., Мазур В.І., Самохін І.В., Кряжев О.В., Бессікало Т.Г., к.мед.н., Кляцька Л.І., Федосєєва О.С., Лямцева О.В.	
ВИКОРИСТАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ПРОГРАМ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В НАВЧАНІ ЛІКАРЯ-ЛАБОРАНТА	79
Павлов С.В., Баранова Л.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЦИСТА-ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	81
Панасенко О.І., Карпенко Ю.В., Куліш С.М., Аль Халаф Н.А.	
ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ У ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ.....	83
Пацера М.В.	
ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ З ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	84
Пащенко І.В., Соляник О.В.	
ІНФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ САЙТУ НАВЧАЛЬНОЇ АПТЕКИ.....	87
Пишнограєв Ю.М.	

вищу медичну освіту України) (для лікарів, науковців та молодих вчених) : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Чернівці, 18.02.2022 р.). – Чернівці : БДМУ, 2022. – С. 250–251

4. Чубій І. Компетентнісний підхід як чинник професійного становлення фахівців у системі вищої медичної освіти / І. Чубій // Освітні обрії. – 2021. – No 2 (52). – С. 86–89.

5. Pan D. Implementation of Simulation Training During the COVID-19 Pandemic: A New York Hospital Experience / D. Pan, K. Rajwani // Simul. Healthc. – 2021. – Vol. 16 (1). – P. 46–51

РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

Москвітін Д.А., доцент кафедри іноземних мов

Ключові слова: комунікативна компетенція, клінічна практика, фахова комунікація, фахова термінологія.

На сучасному етапі розвитку вищої медичної освіти в Україні, навчальні дисципліни, пов'язані з вивченням іноземних мов, займають питому частку обов'язкового куррикулуму та актуалізуються на різних освітніх та освітньо-наукових рівнях. В цьому аспекті специфічною рисою медичної освіти є стандарт обов'язкового вивчення двох іноземних мов – мови міжнародного спілкування (зазвичай це англійська) та латини. Така двокомпонентна фахова іншомовна освіта переслідує кілька цілей:

- розвиток фахової іншомовної комунікативної компетенції майбутніх клініцистів, що передбачає удосконалення як пасивних, так і активних комунікативних навичок;
- формування професійної мовної картини світу майбутнього клініциста, яка, в свою чергу, сприятиме й закладенню засад клінічного мислення;
- створення індивідуального термінологічного корпусу, який буде застосовуватись у подальшій клінічній практиці.

Споконвіку мовою вченості й науки, передовсім – філософії, медицини й юриспруденції, вважалася латина. Сьогоднішні здобувачі вищої освіти в медичних зов також вивчають цю мертву, але тим не менш, абсолютно необхідну для розуміння фундаментальних засад медицини та фармації мову. Переважна більшість анатомічної, фізіологічної, біологічної та фармацевтичної термінології має латинське походження або ж репрезентована давньогрецькими дублетами. Обізнаний в латині клініцист завжди зможе успішно здійснювати професійну діяльність практично в будь-якому професійному середовищі, працювати в мультинаціональних командах тощо. Тобто, латина – це такий собі «прожитковий мінімум», без якої неможливо успішне опанування фундаментальних дисциплін – анатомії, фізіології, гістології тощо.

Тим не менш, стрімкий розвиток технології, який спостерігався у 2-й половині ХХ – початку ХХІ століття вивів англійську мову в абсолютні лідери серед інших традиційно визнаних мов міжнародного спілкування. Фактично, саме мові Шекспіра й Байрона дістався у спадок лавровий вінець *lingua franca*, яким за часів Римської імперії володіла латина, а в добу Просвітництва – французька. Сьогодні англійська є не менш важливим складником фахової компетенції клініциста, ніж фундаментальні та спеціалізовані дисципліни. В українській медичній освіті це актуалізується, зокрема, завдяки наявності окремого субтесту з «Англійської мови професійного спрямування» як компоненту Єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається після третього року навчання. Завдяки цьому тесту перевіряються базові мовні компетенції, як-от розуміння фахового англійського тексту, здатність розв'язувати ситуативні задачі англійською мовою, обізнаність у професійній термінології та ін.

Англійська мова є й інтегральною складовою здобуття третього освітньо-наукового рівня «доктор філософії». Для початку, успішне складання вступного іспиту з іноземної мови (а з 2024 року до нього доєднується і Єдиний вступний іспит з іноземної мови) є своєрідною перепусткою в світ досліджень. Крім того, підготовка в аспірантурі передбачає й поглиблене вивчення англійської мови і прогрес від рівня B2 за Загальноєвропейською шкалою мовної освіти до рівня C1.

На сьогодні кафедра іноземних мов ЗДМФУ забезпечує повний цикл підготовки майбутніх клініцистів до сучасних викликів іншомовного спілкування та формування фахової мовної та мовленнєвої компетенції. Основи латини та англійської мови за професійним спрямуванням

закладаються під час вивчення дисциплін «Латинська мова», «Латинська мова та медична термінологія», «Іноземна мова» та «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Для підготовки до субтесту з АМПС організовано інтенсивний курс, який дозволяє студентам опанувати навички для ефективного складання ЄДКІ та освіжити знання з англійської мови. Взагалі, іноземна мова супроводжує студентів нашого університету практично протягом всього навчального курсу, адже вони мають змогу обирати окремі аспекти англійської, а також базовий курс з другої іноземної мови (німецької або французької). Крім того, студенти старших курсів мають можливість поглиблено вивчати англійську в рамках курсу з фахової медичної англійської просунутого рівня.

Загалом, роботу сучасного клініциста, особливо в Україні в умовах воєнного стану неможливо уявити від постійної іншомовної комунікації. Це й навчання у іноземних спеціалістів, і робота у багатонаціональних групах, і необхідність швидкого опанування нової апаратури та лікувальних технологій тощо, і ознайомлення з найновішою професійною літературою, абсолютна більшість якої публікується англійською, і оприлюднення результатів власних клінічних спостережень або досліджень. Іноземна мова, яка супроводжує сучасного клініциста протягом всього професійного життя, слугує інструментом професійного зростання та успішної фахової реалізації.

ОЧНА ТА ДИСТАНЦІЙНА ФОРМИ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ЛІКАРЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Недельська Світлана Миколаївна, д.мед.н., професор, завідувачка кафедри,

Ярцева Дар'я Олександрівна, к.мед.н., доцент Мазур Вікторія Іванівна, к.мед.н., доцент,

Самохін Ігор Володимирович, к.мед.н., доцент, Кряжев Олександр Володимирович, к.мед.н., доцент,

Бессікало Тетяна Григорівна, к.мед.н., асистент кафедри, Кляцька Лариса Іванівна, к.мед.н., асистент

кафедри, Федосєєва Олена Станіславівна, PhD, асистент кафедри

Лямцева Олена Валентинівна, асистент кафедри

Кафедра факультетської педіатрії

Вступ. В сучасних умовах освіта в Україні переживає найважчі часи з часу набуття незалежності. Другий рік повномасштабної війни накладається на попередні карантинні обмеження. Це призводить до того, що студенти медичних університетів сьогодні завершують свою освіту, перебуваючи чотири роки у дистанційному режимі. Поміж, безсумнівно, негативних наслідків для всіх сфер життя населення, варто відзначити, що медична освіта відрізняється від інших галузей науки. Медична наука акцентується на розвитку клінічних навичок майбутнього лікаря через особисту присутність для здобування практичних навичок у комунікації як з пацієнтами так і з колегами. Без можливостей повноцінно здобути ці навички, на нашу думку, неможливе формування як особистості, так і фахівця в сфері медицини. Вірогідно, такі умови впливають як на наших студентів, що навчаються у нашому університеті, так і на науково-педагогічних працівників на всіх кафедрах, зокрема, на клінічних.

Основна частина. Метою нашої дослідної роботи є вивчення впливу змін у традиційній медичній освіті на якість навчання та ставлення студентів до дистанційного навчання.

Під час проведення дистанційних занять на базі платформи Microsoft Teams та використання програми віртуального пацієнта Body Interact, викладачами нашої кафедри був запропонований певний алгоритм. Цей алгоритм спрямований на формування у студентів вдумливого та системного підходу до вивчення дисципліни. Основою цього підходу є оволодіння основною навичкою згідно з освітньо-кваліфікаційними вимогами, без засвоєння якої студент не може отримати позитивну оцінку. Ця основна навичка полягає у видокремленні провідного клінічного симптому чи синдрому, з акцентом на використанні професійної термінології та етапності в засвоєнні теоретичного матеріалу та його практичного застосування для постановки діагнозу.

Особливий акцент приділяється диференціації захворювань та критеріям діагностики з точки зору етіології та патогенезу. Всі ці аспекти базуються на міжнародних стандартах діагностики та лікування, що ґрунтуються на доказовій медицині.